

Et vindue til Europas mangfoldighed af planter

September 2007

Anvendelse af diversiteten af vores kulturplanter bidrager til bredere udbud af fødevarer, udvikling af udkantsområdet og økonomisk vækst

Takket være EURISCO kan alle med interesse for plantegenetiske ressourcer få adgang til information om næsten én million bevarede frøprøver af kultiverede og vilde planter i *ex situ* samlinger i 35 Europæiske lande.

EURISCO der på oldgræsk betyder "jeg finder", er en internet baseret database med information om europæiske *ex situ* plantesamlinger. I dag omfatter databasen såkaldte passportdata fra næsten én million frøprøver fra 200 europæiske institutioner fra 35 lande. Frøprøverne dækker 1300 planteslægter og 8500 arter af kultiverede foder- og fødevarerplanter, vilde og ukrudtsarter, landracer og forædlingslinier. Disse frøprøver repræsenterer mere end halvdelen af alle *ex situ* - eller genbanks accessioner - bevaret i Europa og omtrent 18% af alle frøprøver bevaret globalt. Det er en uvurderlig ressource for forskere, planteforædlere og andre der udnytter diversiteten til at støtte udvikling af landbruget. Brugere kan via EURISCO søge efter afgrøde, taksonomi, oprindelse, geografiske data, status i samlingen med mere.

EURISCO er den første regionale database for plantegenetiske ressourcer og er allerede model for udvikling af tilsvarende projekter udenfor Europa.

Oprindelsen af EURISCO

Biologisk diversitet er i stigende grad anerkendt som kilde til økonomisk, social og miljømæssig udvikling. Adskillige internationale konventioner og aftaler har påpeget behovet for bedre bevaring og bæredygtig anvendelse af denne diversitet. Konventionen for Biologisk Diversitet (CBD) opfordrer alle lande til at bistå udvekslingen af information om bevaring og bæredygtig brug af den biologiske diversitet. Den internationale aftale om plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug (ITPGRFA) og den globale handlingsplan for bevaring og bæredygtig brug af plantegenetiske ressourcer for fødevarer og landbrug (GPA) sætter fokus på behovet for informationssystemer til at bearbejde og offentliggøre informationer om plantegenetiske ressourcer som verdens fødevarer sikkerhed er afhængig af. Mange initiativer, f.eks. den europæiske strategi for diversitet inden for biologi og landskab, er afhængig af denne information.

I år 2000 vedtog den Europæiske union økonomisk støtte til Europæiske lande til at leve op til kravene om adgang til information, EPGRIS, den europæiske plantegenetiske ressource informations infrastruktur, for udvikling af nationale inventeringer af plantegenetiske ressourcer (PGR) og for oprettelsen af søgbare databaser af *ex situ* samlinger i Europa – EURISCO. EURISCO databasen blev offentliggjort september 2003 ved afslutningen af EPGRIS projektet. I dag er antallet af accessioner næsten én million. Netværket forbedres løbende i den første fase. I den første fase øgedes informationen op til næsten én million accessioner sideløbende med kontinuerlige udvikling og vedligeholdelse af netværket.

Nutidens behov for et større udbud af fødevarer styrker efterspørgslen af diversiteten af afgrøderne

*Traditionel viden, kulturel
mangfoldighed viser
afgrødediversitet anvendt til
mange forskellige formål*

*Genbankernes
plantegenetiske
ressourcer
repræsenterer et
reservoir af aktuel
og potentiel værdi
for forædling
og forskning og
bidrager således til
at sikre fremtidens
fødevarer sikkerhed*

Hvordan det fungerer og hvem deltager

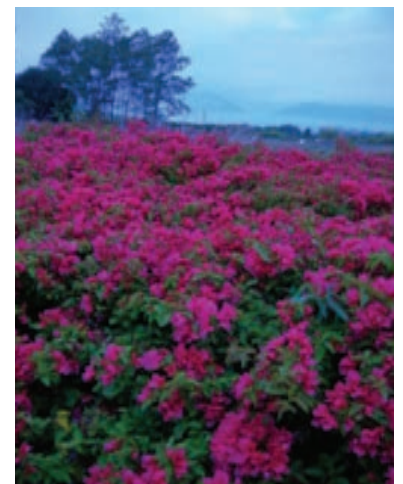
EURISCO har flere hovedelementer. Det første var at nå til enighed om fælles standarder. Specialister indenfor dokumentation af genetiske ressourcer fra de deltagende lande udarbejdede en fælles liste over deskriptorer, de såkaldte FAO/IPGRI Multicrop Passport Descriptors (MCPD) for plantegenetiske ressourcer. Etablering og anvendelse af fælles standarder er helt afgørende for at dele og søge data på tværs af informationssystemer. Det andet hovedområde var udvikling af nationale inventeringer af genetiske ressourcer i de deltagende lande i overensstemmelse med CBD aftalen. Hvert land har fuldt ansvar og suveræniteten over kvalitet og tilgængelighed af data. Det tredje hovedelement var oprettelse af nationale netværk af kontaktpersoner der fungerer som bindeled mellem de nationale databaser og EURISCO databasen. Kontaktpersonerne er ansvarlige for at opdatere den nationale information til EURISCO databasen. Endeligt er der en teknisk infrastruktur af selve EURISCO. Det omfatter også tilsvarende løsninger der er udviklet for SINGER (System-wide Information Network for Genetic Resources) der er en fælles database for information om de store globale samlinger som bevares af de såkaldte "Future Harvest Centres" der er et netværk af 16 forskellige organisationer støttet af CGIAR (Consultative Group on International Agriculture Research).

Blikket mod fremtiden

I den anden fase af EURISCO er der fokus på støtte til de nationale inventeringer og deres prioriteter for kontinuert at forbedre kvaliteten og tilgængeligheden af data. Desuden vil *in situ* samlinger blive inkluderet i EURISCO databasen som derved bliver en global indgangsvinkel kobler til andre informationskilder via Internettet.

Der er tilsvarende initiativer undervejs i andre regioner og verdenen.

Fremtiden er baseret på at sikre offentlig adgang til information og skabe opmærksomhed omkring vigtigheden af plantegenetiske ressourcer for de kommende generationer.

Fotografi: E. Bettencourt and S. Dias
Oversættelse ved: Louise Bondo, Nordisk Genbank (NGB)
Redigering ved: Dag Terje Filip Endresen, Nordisk Genbank (NGB)